

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
-	2018-21759	Fiskeripolitisk Kontor (FPK)	03-07-2018

Referat af møde i Muslingeudvalget om Muslingepolitikken den 15. juni i Eigtveds Pakhus.

Dagsorden

1. Velkomst
2. Præsentation af rapport om definition af biogene rev /ved Miljøstyrelsen
3. Revision af Muslingepolitikken
 - a) Kort om processen og inddragelse af udvalget
 - b) Præsentation af revideret Muslingepolitik
 - c) Videre proces
4. Evt.

Deltagere

Anja Boye	Udenrigsministeriet
Janne Palomino Dalby	Udenrigsministeriet
Søren Palle Jensen	Udenrigsministeriet
Jens Kjerulf Petersen	DTU Aqua
Pernille Nielsen	DTU Aqua
Torben Kronborg Pihl	Region Nordjylland
Anne- Grethe	Miljøstyrelsen
Christina Nissen	Miljø- og Fødevareministeriet
Viggo Kjølhede	Foreningen Muslingeerhvervet
Bo Husted Kjeldgård	Centralforeningen for Limfjorden
Lars Brinch Tygesen	Danmarks Sportsfiskeriforbund
Henning Mørk Jørgensen	Danmarks Naturfredningsforening
Peter Blanner	WWF Verdensnaturfonden
Niels Henrik Henriksen	Dansk Akvakultur
Lars Erik Holtegaard.	Brancheforeningen for Skaldyrsopdræt
Mikkel Friberg.	Fiskeristyrelsen
Peder Petersen	Limfjordsfiskernes Østersforening
Allan Buch	Bælternes Fiskeriforening
Tanja Dragsbæk	Danish Seafood Association
Ole Lundberg	Danmarks Fiskeriforening PO

Referat

1. Velkomst

Anja Boye bød velkommen til mødet.

Formålet med mødet var at præsentere udvalget for tilpasninger af Muslingepolitikken som resultat af den gennemførte evaluering og vækst- og udviklingspakken for dansk fiskeri.

Anja Boye oplyste, at politikken vil blive offentliggjort efter endelig politisk godkendelse – forventeligt omkring sommerferien.

Anja Boye bød særlig velkommen til nye medlemmer af udvalget:

- Anna-Grethe Underlien Pedersen, MST
Anna-Grethe vil under pkt. 2 præsentere rapporten om definition af biogene rev
- Niels Henrik Henriksen, Dansk Akvakultur
- Mikkel Friberg, Kontrolchef, Fiskeristyrelsen
- Peter Pedersen fra Limfjordsfiskernes Østersforening (Suppleant)
- Christina Nissen, Miljø og Fødevarerministeriet.

2. Præsentation af rapport om definition af biogene rev /ved Miljøstyrelsen

Anna-Grethe Underlien Pedersen, MST præsenterede rapporten:

Danmark har udpeget 65 Natura 2000-områder for naturtypen 1170 rev. Ifølge EUs habitatbeskrivelse fremgår det, at *Rev kan være af enten biogen- eller geogenoprindelse*. Danmark har tidligere lavet en dansk udmøntning af de geogene rev – stenrev.

Miljøstyrelsen har den 23. marts 2018 udgivet rapporten [Definition af biogene rev](#), som er forfattet af Karsten Dahl, DCE og Jens Kjerulf Petersen, DTU Aqua.

Kriterier for et rev:

- Areal: En muslingebanke defineres som et biogent rev, når det er over en vis størrelse

- Dækningsgrad: En muslingebanke skal have en vis tæthed af muslinger, før den kan klassificeres om biogent rev
- Stabilitet: En muslingebanke defineres først som biogent rev, når det opnår en vis stabilitet
- Det tilknyttede artssamfund: Ønsket om, at beskytte biogene rev er begrundet i, at revet kan blive levested for et antal arter, som ellers ikke vil eksistere i et område.

Der er i Danmark følgende typer af biogene rev:

Blåmuslinger

- Areal: 50x50 m eller 2500 m²
- Dækningsgrad: gennemsnitlig over 30 %
- Stabilitet: område bestående af minimum 3 kohorter musling - dvs. 3 forskellige størrelsesklasser
- Tilknyttede arter vil typisk være havbørsteorme, andre muslinger og strandkrabber og snegle

Hestemuslinger:

- Areal: 10x10 m eller 100 m²
Dækningsgrad: Gennemsnitligt 20 %, minimum 10% levende på sediment overfladen. Dækningsgrad er mindre, fordi de står op stedet for at ligge ned
- Stabilitet: Minimum 25 % af de levende muslinger er større end 4 cm i længde
- Tilknyttede arter kan være dødningehånd, rurer, hydroider, konksnegle, eremitkrebs, slangestjerner, søpindsvin samt rødalgen bugtet ribbeblad

Hestemuslinger og sten kombineret

- Areal: 500 m²
- Dækningsgrad: samlet tæthed af sten og muslinger er 25 %, hvor minimum 5 % er levende muslinger
- Stabilitet: Minimum 25 % af de levende muslinger er større end 4 cm i længde
- Tilknyttede arter kan være dødningehånd, rurer, hydroider, konksnegle, eremitkrebs, slangestjerner, søpindsvin samt rødalgen bugtet ribbeblad

I andre lande og regionale fora er EU-definitionen implementeret lidt anderledes – dog skal alle lande leve op til EU's definition.

Den videre proces bliver følgende:

De biogene rev skal nu inkorporeres i de danske habitattypedefinitioner og anvendes til kortlægning. Allerede fundne biogene rev skal verificeres.

I forhold til fiskeriregulering fremadrettet vil biogene rev være en del af selve Natura 2000 udpegningsgrundlaget.

Peter Blanner spurgte til sammenhængen mellem anvendelse af begrebet kohorter og forholdet at man ikke inddrager de døde skaller.

Anna-Grethe Underlien Pedersen oplyste, at det har været drøftet. For at kunne 'indgå'/ kvalificere til et biogenet rev, skal muslingerne/ østers være levende.

Peter Blanner spurgte, hvorfor der ikke var præsenteret en oversigt over banker, der repræsenterer forskellige antal kohorter.

Anna-Grethe Underlien Pedersen bemærkede, at definitionen sikrer, at man identificerer de stabile banker. Der var ikke udarbejdet en sådan oversigt.

Henning Mørk Jørgensen bemærkede, at det er den mest restriktive definition (som inkluderer så få forekomster som muligt) man har valgt. Er det en helt særskilt definition for Danmark?

Jens Kjerulf Petersen bemærkede, at den tyske definition med 25 meter afstand mellem rev, betyder at der ingen biogene rev er i Vadehavet. Jens Kjerulf Petersen bemærkede videre, at blåmuslinger også er en indikator for næringsstofbelastet område. Det betyder, at mindre næringsstofbelastning kan betyde færre blåmuslinger. Det skal være en stabil habitattype, som man kan forvente har en levetid over nogle få år. Muligvis i Nordsøen, som ikke er eutrofieringsramt. Svenskerne har max 20 cm tidevand - så den svenske definitionen indenfor/uden for tidevandszonen giver ikke mening.

Henning Mørk Jørgensen spurgte, om EU var hørt om definitionen?

Anna-Grethe Underlien Pedersen svarede, at definitionen er inden for den ramme som EU har sat - EU skal derfor ikke høres. Biogene rev er en del 1170 rev og skal på udpegningsgrundlaget.

Anja Boye oplyste, at når Miljøstyrelsen har verificeret de biogene rev, vil Udenrigsministeriet skulle indføre en regulering af fiskeri med bundslæbende redskaber i de pågældende områder. Det vil ske i to spor – et for de områder,

hvor kun egne fartøjer udøver fiskeri og et for de områder, hvor også andre landes fartøjer har rettigheder.

Peter Blanner spurgte, om man vil lave en årlig undersøgelse? Fx kan stillehavsøsters ødelægge et rev medblåmuslinger

Anna-Grethe Underlien Pedersen oplyste, at det er de mere stabile områder som vil kvalificere til biogent rev. Områderne vil ikke blive genbesøgt hvert år, men de vil blive lagt ind i overvågningsprogrammet. Det er for bekosteligt at gennemføre en overvågning hvert år.

Peter Blanner spurgte, om Miljøstyrelsen går i gang med kortlægning af biogene rev.

Anna-Grethe Underlien Pedersen svarede, at Miljøstyrelsen råder over eksisterende materiale og fremtidig kortlægning vil tage udgangspunkt i definitionen af biogene rev.

3. Revision af Muslingepolitikken

- a) Kort om processen og inddragelse af udvalget

Anja gennemgik kort nedenstående plan for evalueringen, som er gennemført:

Evaluering

- Præsentation af plan for evaluering
 - Udvalgs møde den 24. august 2016
- Præsentation af styrelsens forslag til evalueringen
 - Udvalgs møde den 23. februar 2017
- Udvalgets skriftlige bidrag til evaluering
 - modtaget i marts/april 2017
- Opsamling
 - Udvalgs møde august 2017 - status

Anja oplyste, at Muslingepolitikken havde oprindelse i traktatkrænkelssagen mod Danmark. – en sag som startede tilbage i 2010.

I muslingepolitikken var indskrevet en række evalueringer, som var gennemført med følgende resultat:

Evaluering

- *Evaluering af målsætninger og forvaltningsprincipper med udgangspunkt i erfaringer indsamlet og kommissionens afgørelse ift. traktatkrænkelssagen*
Kommissionen lukkede sagen mod Danmark. Lukningen af traktatkrænkelssagen viser, at den rette balance mellem ressourcudnyttelse og beskyttelse er fundet.
- *Niveauerne for acceptabel arealpåvirkning evalueres*
15% er det rette niveau. Mulighed for at udøve fiskeri i Natura 2000. I nogle områder har grænsen de facto begrænset fiskeriet i Natura 2000 – fx i Løgstør Bredning.
- *Dialogorienteret proces og inddragelse af interessenter*
Er imødekommet/ opnået og er fortsat relevant.
- *Hjemmeside*
Er imødekommet/ opnået og er fortsat relevant.
- *Vurdering af fiskeriets påvirkning af økosystemkomponenter*
De opstillede økosystemkomponenter er fortsat relevante og dækkende. Udestående er biogene rev, som medtages, når arbejdet med definition og kortlægning er tilendebragt.
 - Kortlægning er præsenteret i dag, og vil indgå i det videre arbejde.
- *Acceptabel kumulativ påvirkning*
15% har givet mulighed for et bæredygtigt fiskeri efter muslinger og østers i Natura 2000 områder.
- *Flerårige licenser*
Flerårige konsekvensvurderinger er indført. Dette gav mere mening fordi det forsikrede erhvervet mulige for at planlægge flere år.
- *Real-time forvaltning*
Black Box systemet giver nu mulighed for at følge påvirkningen.
- *Kriterier for vurdering af integritet*
Det er fortsat relevant at arbejde med og udvikle opgørelsen af kumulative påvirkninger.
- *Kontrol og monitorering*

Black-box systemet virker effektivt som kontrol og monitoringsredskab.

- *Analyse og evaluering af fremdriften ift. linedyrkning og kulturbankeproduktion*
 - Linemuslinger er økonomisk bæredygtig aktivitet. IFRO har præsenteret en rapport.
 - Ny bekendtgørelse om kulturbankeproduktion trådt i kraft
- *Vurdering af, om der er behov for tilpasninger af muslingepolitikken fremover.*
 - Politiske aftaler 2016 og 2017 – nye arter og områder. Stillehavsøsters
 - Mere fokus på fiskeri uden for Natura 2000 (politikken blev formuleret ift. Natura 2000), vandrammedirektivet, biogene rev, genudlægning af sten, socioøkonomiske aspekter
- *Erfaringer fra andre lande skal indgå i vurderingen*
Studietur til Holland (fokus på kulturbanke). Vi skal besøge flere lande

Ny Politik

Anja Boye præsenterede processen frem mod politisk vedtagelse af den nye politik.

På temamødet i januar blev der samlet op på evalueringen og linjerne i en ny politik blev drøftet. Herefter sendte udvalget skriftlige bemærkninger. På udvalgs mødet afholdt den 22. februar 2018 præsenterede udvalget de indsendte bidrag.

Fiskeripolitisk Kontor har med udgangspunkt i udvalgets input, videnskabelig rådgivning og de politiske aftaler tilpasset politikken. Oprindeligt var tanken, at der kunne udarbejdes et tillæg til politikken om de politiske aftaler, men det viste sig at være behov for en egentlig revision af politikken.

Politikken blev præsenteret for fiskeriordførerne på et møde den 20 april 2018. Der var ikke nogen konkrete bemærkninger til de foreslåede ændringerne til politikken fra ordførerne. Dog ønskede ordførerne mere fokus på stillehavsøsters og bekæmpelse af denne art i især Limfjorden.

Miljø- og Fødevareministeriet har gennemgået udkastet ift. til anvendelse af direktiverne.

Udvalgs møde 15. juni 2018 (i dag) præsenterede Fiskeripolitisk kontor den endelige politik. Offentliggørelse sker sommer 2018.

b) Præsentation af revideret Muslingepolitik

I Indledningen er følgende tilpasset:

- Henvisning til de politiske aftaler fra 2016 og 2017 (Vækst og udviklingspakken for Dansk Fiskeri (dec. 2016) ("Fiskeripakken"))
 - Nye arter og nye områder til muslingefiskeri og fiskeri efter østers samt aftale om indsats mod kvotekonzentration i dansk fiskeri (nov. 2017) - Krydsregel ift. Muslingefiskeri (FTA, IOK, FKA)
- Østersfiskeri indskrevet i politikken.

Spor 1 Muslinge- og østersskrab

Modellen for muslinge- og østersskrab virker og ændres ikke. De 15 procent maksimal kumuleret arealpåvirkning bibeholdes. Der vil løbende være opfølgning ift. ny viden om økosystemkomponenterne og deres gendannelsestider. Med hensyn til miljøeffekter af fiskeri, skal der ses mere på de positive og de negative effekter.

Der vil fortsat være 0-tolerance for påvirkning af rev (stenrev og biogene rev). Sten, som landes skal genudlægges –i samarbejde med MST. Med hensyn til fiskeri uden for Natura 2000, er der indskrevet tekst om forpligtelserne i henhold til hhv. havstrategidirektivet og vandrammedirektivet.

Spor 2 Grøn omstilling af fremtidens muslinge- og østersproduktion

Spor 2 er sammenskrevet af det tidligere spor 2 (Grøn omstilling af fremtidens muslingeproduktion) og Spor 3 (Fremtidens muslingeproduktion i Danmark). Sporet omfatter omplantning, lineproduktion, kulturbanker (samspil), ny bekendtgørelse om kulturbankeproduktion, kompensationsopdræt, bestandsophjælpning, makroalger og bundfauna, søstjerner og iltsvind

Med hensyn til søstjerner, har erhvervet ønsket, at de fortsat skal være med i politikken. Iltsvind er et emne, som de grønne organisationer har fokus på.

Kulturbanker er der interesse i, og der vil evt. være behov for løbende at tilpasse bekendtgørelsen, så der er gode rammer for vækst samtidig med at koncentrationen ift. ejerskab er i fokus.

Kompensationsopdræt er ikke UM ressort (hører under MFVM), men der er fortsat fokus på, om man gøre noget mere med disse muslinger ift. fx fiskemel og videre opdræt mhp. konsum.

Spor 3 Nye arter og nye områder

- Fokus på udvikling af fiskeri efter nye arter, særligt den invasive stillehavsøsters og hjertemuslinger. Endvidere knivmuslinger.
- Fokus på udvikling af fiskeri efter muslinger og østers i nye områder, herunder opstilling af en model for fordeling af rettigheder til nye fiskerier
- Der skal ses på udvikling af fiskerier både inden for og uden for Natura 2000.

Med hensyn til fordeling af rettigheder, oplyste Anja Boye, at det er et vigtigt område, som der ville være dialog om også efter sommerferien. Det er et svært område, hvor der er mange hensyn at tage ift. fordeling af rettigheder. Fiskerierhvervet har allerede bidraget i den indledende runde.

Med hensyn til stillehavsøsters, er der følgende fokus i politikken:

- Overvejelser om bekæmpelse <-> øvrige beskyttelseshensyn
- Det skal undersøges, hvordan arealpåvirkningen skal opgøres ved fjernelse af den invasive art i Natura 2000 områder.
- Fiskeri efter stillehavsøsters skal udvikles med fokus på udvikling af hele værdikæden.
- Stillehavsøsters som en ressource, som kan tiltrække udenlandske turister og indgå i gastronomiske udviklingsprojekter. Midler (19 mio. kr.) på finansloven 2018 til et Modtagecenter for østersturisme ved Limfjorden.

Ordførerne ønsker, at der skal være større fokus på stillehavsøsters, og at der evt. kunne lempes på reglerne/beskyttelsen for at bekæmpe den invasive art.

Med hensyn til værdikæder var der følgende fokus:

- Værdikæden omfatter hele kæden fra fangst/opdræt til forarbejdning, distribution, salg forbrugere og turisme.
- Der skal være fokus på produktudvikling af nye og eksisterende arter, teknologiudvikling for at skabe proces- og produktoptimering, samt markedsudvikling for de eksisterende og ikke mindst de nye arter

Med hensyn til det kommende Modtagecenter til Østersturisme, er FPK i dialog med Limfjordskommunerne. Der ville være møde med kommunerne i starten af juli. Prøvetagningen kunne måske indgå som en del af centeret-

Torben Kronborg Pihl spurgte ind til de underlæggende indsatser omkring socioøkonomiske aspekter. Foreslog en mere dynamisk proces, så der kom mere fokus på det, som udvalget skal bidrage med.

Anja Boye svarede, at rammen er meget bred, og at indsatse vil blive drøftet på efterfølgende møder i udvalget. Værdikædebetrægtninger er et meget vigtigt emne at arbejde videre med.

Ole Lundberg Larsen bemærkede, at det præsenterede så fornuftigt ud. Tog forbehold for endelig tekst.

Henning Mørk Jørgensen spurgte, om man fastholder ambitionen om en samlet set mindre påvirkning? Hvordan hænger den politiske aftale og denne målsætning i politikken sammen?

Anja Boye svarede, at aftalen (Fiskeripakken) blev indgået uden om regeringen. Samtlige partier i Folketinget har tiltrådt aftalen – dette gjorde regeringen som sagt efterfølgende. Det er klart, at udvikling af fiskerier efter nye arter vil medføre en anden påvirkning. Centralt i den diskussion er hvordan påvirkningen skal tælle, når man fisker stillehavsøsters.

Der er fortsat et ønske og målsætning om mindre påvirkning af miljøet end i dag – i den sammenhæng skal der dog skelnes mellem fiskeri efter blåmuslinger og europæisk østers, og de nye arter.

Peter Blanner bemærkede, at det er interessant med den indsats, der skal ydes mod stillehavsøsters. Kunne der evt. nedsættes en task force?

Anja Boye svarede, at det kunne man sagtens - det ville være i dette udvalg. Udvalget har tidligere drøftet stillehavsøsters. FPK vil tage emnet op i udvalget senere i 2018.

Niels Henrik Henriksen bemærkede, at internationalt set er der stor undren over, at man i Danmark har egenfinansiering af kontrolprøver.

Anja Boye bemærkede, at det var noteret. Det er FVST ressort, og budskabet vil blive bragt videre til FVST.

a) Videre proces

Følgende elementer blev nævnt.

- Fortsat tæt dialog med Muslingeudvalget
- Fortsat udvikling af fiskeriet og andre produktionsformer
- Forvaltningsplan for fjernelse af sten
- Viden om økosystemkomponenter (bundfauna, makroalger)

- Viden om positive og negative miljømæssige effekter af muslingeskrab. Iltsvind.
- Politisk aftale fra 2016 - nye områder og arter (Stillehavsosters, hjertemuslinger) - Rettigheder til nye fiskerier
-

Der vil blive udsendt et LINK til politikken, når den er offentliggjort.

4. Evt.

Anja Boye oplyste, at en revideret bekendtgørelse om kulturbankeproduktion netop har været i høring. Forventes at træde i kraft 1. juli 2018. Der indføres nu regler for hvor mange kulturbanker en person/ selskab må være ejer/ medejer af.

Ole Lundberg Larsen oplyste, at DFPO støttede den nye bekendtgørelse. Dette var ligeledes fremført i fremsendt høringssvar.

Søren Palle Jensen orienterede kort om de nye regler om krydsregel IOK/FKA og FTA og koncentrationsloft for muslingefiskeri:

IOK/FKA og FTA

Søren Palle Jensen oplyste, at der er indgået aftale om, at man som ejer af FTA højst må eje 1 pct. af de samlede danske FKA-kvoter og 0,4 % af de samlede danske IOK-kvoter.

Politisk er der et ønske om i lighed med at beskytte FKA-segmentet mod opkøb fra IOK-segmentet, at beskytte FTA segmentet, så ejere fra de andre segmenter ikke opkøber FTA andele.

De, der ligger over grænserne, har 8 år til at afhænde deres IOK eller FKA-kvoter, eller af afhænde deres FTA-andele. Ny bekendtgørelse forventes at træde i kraft 1. januar 2019.

3/3 modellen.

Der er indgået aftale om, at man fremover højst må eje 3 FTA-andele af østers og 3 FTA-andele af blåmuslinger – dem kan man enten placere på et eller to fartøjer. I det nuværende system gælder en 4/4 model (max 2 fartøjer med hver højst 2 FTA-andele af østers og 2 FTA-andele af blåmuslinger).

Opsigelsesvarslet er på 8 år. Ændringerne vil komme i høring til efteråret.

Ole Lundberg Larsen bemærkede, at DFPO ikke havde anbefalet de to ændringer i den form de har fået. 4/4 reglen passede godt til udviklingen med

muslingepolitikken. Endvidere ønskede DFPO ikke opsigelse efter 8 år - men alene fremadrettet, således at de personer der ejer mere end 3/3 får lov at beholde det de ejer mere.

Søren Palle Jensen oplyste, at der endvidere kommer et aktivitetskrav:

Fremover skal alle FTA-fiskere aktivt deltage i fiskeriet. Der skal fiskes 25% af værdien af de rettigheder, der på fartøjet i østersfiskeriet. Man ønskede fra politisk side ikke "kvotejoller", dvs. fartøjer med rettigheder, som ikke udøver et fiskeri. Endvidere krav om BlackBox – også for samtlige østersfartøjer. For blåmuslingefiskeriet, er aktivitetskravet, at man aktivt deltager i fiskeriet.

Anja Boye bemærkede, at de nye regler vil blive taget op igen på udvalgsrådet i august.

Torben Kronborg Pihl oplyste, at regeringen og Dansk Folkeparti har besluttet, at den regionale erhvervsudviklingsindsats skal overgå til staten og erhvervsudvikling er dermed ikke længere en del af Regionernes opgaver fra 2019.